

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
BACHELOR OF COMMERCE (B.COM)
EXAMINATION: DECEMBER- 2025
THIRD SEMESTER

Subject: Business Management (BCOM23-304/ BCOM24-304)

Date: 19/12/2025

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions
2) Figures to the right indicate full marks

Q. 1) Answer the multiple Choice questions. (Any 10) (10)

- _____ means the supervision of output and expenditure by the provision of budgets issued to production departments.
 - Total Quality Management
 - Budgetary Control
 - ABC Analysis
 - Management Audit
- _____ is a new philosophy in Management.
 - Organisation
 - Motivation
 - Planning
 - MBO
- _____ is known as the “Father of Administrative Management”
 - Elton Mayo
 - Henry Fayol
 - F.W. Taylor
 - Peter Drucker
- _____ is a process which includes choosing the best alternative among various alternatives.
 - Decision making
 - Communication
 - Planning
 - Controlling
- _____ is power to make decisions which guides the actions of others.
 - Controlling
 - Leadership
 - Authority
 - Decision making
- _____ is the bridge between the present and the future
 - Motivation
 - Planning
 - Leadership
 - Decision Making
- _____ is the factor responsible for change.
 - Technology
 - Competition
 - Social trends
 - All of these
- Knowledge of hardware and software is concerned with _____ skills.
 - Analytical
 - Computer
 - Conceptual
 - Administrative

9. Management started when man started living in _____.
 - a) Huts
 - b) Buildings
 - c) Houses
 - d) Groups
10. Hawthorne experiments are divided into _____ phases.
 - a) 4
 - b) 3
 - c) 2
 - d) 5
11. _____ is the prime objective of traditional management.
 - a) Loss
 - b) Goodwill
 - c) Profit
 - d) Reserve
12. _____ are types of motivation.
 - a) Positive or Negative
 - b) Financial or Non-financial
 - c) Primary and Secondary
 - d) All of these
13. _____ are the types of Organization.
 - a) Matrix
 - b) Line & Staff
 - c) A & B
 - d) None of these

Q. 2) Write Short Note (Any 3) (15)

1. Span of Control
2. Management of Change
3. Levels of Management
4. Forecasting
5. Essential qualities of a good Leader

Q. 3) Answer the following question in 150 words. (any 2) (20)

1. Distinguish between Autocratic and Participative Style of Leadership.
2. Explain the process of decision making.
3. Explain the advantages and limitations of "Management by Objectives" (MBO).
4. Explain the advantages and limitations of Forecasting.

Q. 4) Answer the following question in 300 words. (any one) (15)

1. Explain Herzberg's two factor theory.
2. What are the difficulties in Delegation of Authority?
3. Explain the 14 principles of Management.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १ खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०)

(१०)

१. म्हणजे उत्पादन विभागांना देण्यात आलेल्या अर्थसंकल्पाच्या तरतुदीद्वारे मिळालेले आउटपुट आणि खर्चाची देखरेख होय.
अ) एकूण गुणवत्ता व्यवस्थापन ब) बजेटरी नियंत्रण
क) एबीसी विश्लेषण ड) मॅनेजमेंट ऑडिट
२. ----- हे व्यवस्थापनातील नवीन तत्त्वज्ञान आहे.
अ) सघटना ब) प्रेरणा
क) नियोजन ड) एम.बी. ओ
३. ----- यांना प्रशासकीय व्यवस्थापनाचे पितामह असे म्हणतात.
अ) एलटन मेयो ब) हॅन्री फेयॉल
क) एफ. डब्ल्यू टेलर ड) पीटर ड्रुकर
४. ----- म्हणजे ईतरांच्या क्रियांना मार्गदर्शन करण्याचे निर्णय घेण्याचे सामर्थ्य होय.
अ) निर्णय करणे ब) संवाद
क) नियोजन ड) नियंत्रण
५. ----- निर्णय शक्ति आहे जे इतरांचा मार्गदर्शन करते.
अ) अधिकार ब) नेतृत्व
क) नियंत्रण ड) निर्णय घेणे
६. वर्तमान आणि भविष्य यातील --- हा दुवा आहे.
अ) प्रेरणा ब) नियोजन
क) नेतृत्व ड) निर्णय घेणे
७. हे बदलासाठी जबाबदार घटक आहेत.
अ) तंत्रज्ञान ब) स्पर्धा
क) सामाजिक प्रवृत्ती ड) हे सर्व
८. हार्डवेअर आणि सॉफ्टवेअरचे ज्ञान-----.
अ) विश्लेषणात्मक कौशल्य ब) संगणक कौशल्य
क) संकल्पनात्मक कौशल्य ड) प्रशासकीय कौशल्य
९. व्यवस्थापन तेव्हा सुरु होते जेव्हा मानव --- मध्ये राहायला लागला.
अ) झोपडी ब) बिल्डींग
क) हाऊस ड) समूह
१०. हॉथार्न प्रयोगाचे विभाजन ----- टप्प्यां मध्ये केले गेले आहे.
अ) ४ ब) ३
क) २ ड) ५

११. पारंपारिक व्यवस्थापनाचे मुख्य उद्दिष्ट मिळवणे असते.
अ) तोटा ब) सद्भावना
क) नफा ड) निधी
१२. हे प्रेरित करण्याचे प्रकार आहे.
अ) सकारात्मक किंवा नकारात्मक ब) आर्थिक किंवा बिगर आर्थिक
अ) प्राथमिक आणि माध्यमिक ब) हे सर्व
१३. हे संघटनेचे प्रकार आहेत.
अ) मेट्रिक्स ब) ओळ आणि कर्मचारी
क) अ आणि ब ड) यापैकी कोणतेच नाही

प्र. २) टीपा लिहा. (कोणतेही ३)

(१५)

१. नियंत्रण कालावधी
२. बदलाचे व्यवस्थापन
३. व्यवस्थापन स्तर
४. अंदाज
५. कुशल नेतृत्वाचे गुण

प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाचे उत्तर १५० शब्दांत लिहा.

(२०)

१. नेतृत्व स्वयत्त आणि सहभागिता शैली मधील फरक.
२. निर्णय घेणे प्रक्रिया स्पष्ट करा.
३. एम. बी. ओचे फायदे आणि मर्यादा स्पष्ट करा.
४. अंदाज वर्तवण्याचे फायदे आणि मर्यादा स्पष्ट करा.

प्र. ४) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तरे ३०० शब्दांत लिहा.

(१५)

१. हर्झबर्गचे दोन घटक सिद्धांत समजावेन सांगा.
२. प्राधिकरण मंडळामध्ये अडचणी काय आहेत?
३. व्यवस्थापनातील १४ तत्वे स्पष्ट करा.
